

ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์

ว่าด้วยจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีสหกรณ์

พ.ศ. ๒๕๕๙

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๔ ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๖ (๘) มาตรา ๖๙ มาตรา ๑๐๕ และมาตรา ๑๑๘ แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ประกอบกับคำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ ที่ ๑๔/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๘ เรื่อง มอบอำนาจหน้าที่ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการแทน นายทะเบียนสหกรณ์ จึงกำหนดระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๙”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกบรรดาระเบียบและคำสั่งอื่นใดในส่วนที่ได้กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“ผู้สอบบัญชีสหกรณ์” หมายความว่า ผู้สอบบัญชีที่นายทะเบียนสหกรณ์แต่งตั้งตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ แบ่งเป็น

(๑) ผู้สอบบัญชีภาครัฐ ได้แก่ ข้าราชการหรือพนักงานราชการกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ที่ได้รับการแต่งตั้งจากนายทะเบียนสหกรณ์ให้เป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์

(๒) ผู้สอบบัญชีภาคเอกชน ได้แก่ บุคคลที่มีชื่อข้าราชการหรือพนักงานราชการกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ แต่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นผู้สอบบัญชีภาคเอกชนไว้กับกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และได้รับการแต่งตั้งจากนายทะเบียนสหกรณ์ให้เป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์

“ผู้รับบริการ” หมายความว่า

(๑) บรรดาสหกรณ์ ชุมนุมสหกรณ์ สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยและกลุ่มเกษตรกร ที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายสหกรณ์

(๒) ส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่นของรัฐ และบุคคลอื่นที่ใช้ผลงานของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ ด้วยความสุจริตและจำเป็น

“ทะเบียน” หมายความว่า ทะเบียนผู้สอบบัญชีภาคเอกชนตามประกาศกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนผู้สอบบัญชีภาคเอกชน

“ความโปร่งใส” หมายความว่า ภาวะที่แสดงให้เห็นถึงการปฏิบัติงานตามกฎหมาย ระเบียบต่าง ๆ และมาตรฐานวิชาชีพและตามที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนดไว้ รวมถึงไม่ปกปิดข้อเท็จจริงหรือบิดเบือนความจริงอันเป็นสาระสำคัญซึ่งสามารถติดตามตรวจสอบได้

“ความเป็นอิสระ” หมายความว่า การปฏิบัติหน้าที่โดยปราศจากอิทธิพลของบุคคลอื่นที่ทำให้เกิดความสงสัยในความเป็นกลางหรือความเที่ยงธรรมของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ ความเป็นอิสระนี้จะต้องเป็นที่ประจักษ์ เพื่อให้ผลงานของผู้สอบบัญชีเป็นที่เชื่อถือได้

“ความเที่ยงธรรม” หมายความว่า การใช้ดุลยพินิจเชิงผู้ประกอบวิชาชีพโดยปราศจากความลำเอียง อคติ ความขัดแย้งทางผลประโยชน์ และอิทธิพลของบุคคลอื่น

“กรอบวิชาชีพ” หมายความว่า หลักการ มาตรฐาน และแนวปฏิบัติของวิชาชีพสอบบัญชี

“ความซื่อสัตย์สุจริต” หมายความว่า การประพฤติอย่างตรงไปตรงมา จริงใจ ซื่อตรงต่อวิชาชีพ ไม่คดโกง ไม่หลอกลวง ปฏิบัติงานบนหลักฐานที่เป็นจริงและเชื่อถือได้ ไม่อ้างหรือยินยอมให้บุคคลอื่นอ้างว่าได้ปฏิบัติงานถ้าไม่ได้ปฏิบัติงานจริง

“ความรู้ความสามารถ” หมายความว่า การใช้ความรู้ความสามารถ ความชำนาญ ในการปฏิบัติงานสอบบัญชีสหกรณ์ด้วยความเอาใจใส่อย่างเต็มความสามารถ ความเพียรพยายาม และความระมัดระวัง รอบคอบ เพื่อที่จะปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และมั่นใจได้ว่า มีผลการปฏิบัติงานสอบบัญชีเป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชีและระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

“การรักษาความลับ” หมายความว่า การไม่นำข้อมูลใด ๆ ที่โดยปกติสหกรณ์ไม่ได้เปิดเผยต่อสาธารณชนไปเปิดเผย หรือใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือบุคคลอื่น เว้นแต่ในกรณีที่เป็นการเปิดเผยตามสิทธิหรือหน้าที่ที่กำหนดไว้ในกฎหมายหรือในฐานะผู้สอบบัญชีสหกรณ์

“ความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ” หมายความว่า

(๑) การกระทำใด ๆ ที่เป็นเหตุให้ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ต้องได้รับโทษการประพฤติผิดจรรยาบรรณตามระเบียบนี้ โดยมีลักษณะการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

(ก) ลงลายมือชื่อแสดงความเห็นในการสอบบัญชีสหกรณ์โดยมิได้ปฏิบัติงานตรวจสอบใด ๆ หรือควบคุมการสอบบัญชีตามมาตรฐานการสอบบัญชีและระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

(ข) มีพฤติกรรมรับจ้างลงลายมือชื่อหรือยอมให้ใช้ชื่อ ทั้งที่ไม่ได้มีการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการสอบบัญชีและระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

(ค) แสดงความเห็นต่องบการเงินที่นำส่งหน่วยราชการหลายแห่ง โดยงบการเงินแต่ละชุดแสดงข้อมูลต่างกันโดยไม่มีเหตุผลสมควร

(ง) แจ้งข้อความหรือจัดทำ รวมถึงการใช้พยานหลักฐานอันเป็นเท็จ หรือรู้อยู่ว่าเป็นพยานหลักฐานอันเป็นเท็จไม่ว่าจะจัดทำโดยบุคคลใดก็ตามในการปฏิบัติงานสอบบัญชีสหกรณ์

(จ) ยินยอมหรือแนะนำให้ผู้รับบริการปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง คำแนะนำของนายทะเบียนสหกรณ์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยทุจริตหรือมีเจตนาหลีกเลี่ยง

(ฉ) มีพฤติกรรมอื่น ๆ ตามที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์มีข้อบังคับหรือกำหนดว่าเป็นพฤติกรรมอันนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ

(๒) เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตในการประกอบวิชาชีพบัญชี เนื่องจากการประพฤติผิดจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีในสาระสำคัญ

ข้อ ๕ กรณีระเบียบนี้ไม่ได้กำหนดในเรื่องใดไว้ให้เป็นไปตามจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ซึ่งออกตามพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี

ข้อ ๖ ให้อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่รักษาการตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจตีความ วินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้

หมวด ๑

บททั่วไป

ข้อ ๗ เพื่อให้กระบวนการบังคับใช้ระเบียบนี้เป็นไปโดยสะดวกรวดเร็วและเป็นธรรม อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ มีอำนาจออกข้อกำหนดใด ๆ เกี่ยวกับการดังกล่าว

ข้อ ๘ ผู้สอบบัญชีสหกรณ์มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ และต้องปฏิบัติหน้าที่ของตนตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์และมาตรฐานการสอบบัญชีกำหนด โดยต้องตรวจสอบให้ครอบคลุมทั้งด้านการเงินการบัญชี การปฏิบัติตามกฎหมายสหกรณ์และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานของสหกรณ์

ผู้สอบบัญชีสหกรณ์คนใดไม่ปฏิบัติตามจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีสหกรณ์หรือตามมาตรฐานที่กำหนดตามวรรคหนึ่งให้ถือว่าผู้นั้นประพฤติผิดจรรยาบรรณ

หมวด ๒

ความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต

ข้อ ๙ ความโปร่งใส

ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ต้องปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส

ข้อ ๑๐ ความเป็นอิสระ

(๑) ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ต้องใช้ดุลยพินิจและปฏิบัติงานอย่างเป็นอิสระตามมาตรฐาน การสอบบัญชี และระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

(๒) ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ต้องไม่ปฏิบัติงานที่ตนขาดความเป็นอิสระตามมาตรฐานการสอบบัญชี และระเบียบที่นายทะเบียนสหกรณ์กำหนด

ข้อ ๑๑ ความเที่ยงธรรม

(๑) ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ต้องปฏิบัติงานด้วยความยุติธรรม ซื่อตรงต่อวิชาชีพและต้องไม่มีส่วนได้เสีย ในงานที่ตนเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์ นอกจากค่าตอบแทนที่ได้รับจากการปฏิบัติงานสอบบัญชีสหกรณ์

(๒) ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ต้องใช้ดุลยพินิจจากหลักฐานที่เชื่อถือได้ โดยปราศจากความมีอคติ และความลำเอียง

(๓) ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ต้องใช้ดุลยพินิจอย่างเที่ยงธรรมโดยหลีกเลี่ยงความสัมพันธ์หรือสถานการณ์ใด ๆ ที่อาจทำให้ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ไม่สามารถปฏิบัติงานได้โดยโปร่งใส อีสุระ และซื่อสัตย์สุจริต

ข้อ ๑๒ ความซื่อสัตย์สุจริต

(๑) ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ต้องปฏิบัติงานอย่างตรงไปตรงมา จริงใจ ซื่อตรงต่อวิชาชีพ ไม่คดโกง ไม่หลอกลวง

(๒) ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ต้องปฏิบัติงานตามหลักฐานที่เป็นจริง

(๓) ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ต้องไม่อ้างหรือยินยอมให้บุคคลอื่นอ้างว่าได้ปฏิบัติงานโดยที่ไม่ได้ มีการปฏิบัติงานจริง

หมวด ๓

ความรู้ความสามารถ และมาตรฐานในการปฏิบัติงาน

ข้อ ๑๓ ความรู้ความสามารถ

(๑) ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ต้องใช้ความรู้ตามมาตรฐานวิชาชีพ วิธีปฏิบัติ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ความชำนาญและประสบการณ์ทางวิชาชีพด้วยความมีสติ เอาใจใส่อย่างเต็มความสามารถ และ ระมัดระวังรอบคอบ

(๒) ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ต้องประกอบวิชาชีพสอบบัญชี โดยมีความสามารถเพียงพอ ที่จะปฏิบัติงานให้สำเร็จได้

(๓) ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ต้องปฏิบัติงานด้วยความมุ่งมั่นและขยันหมั่นเพียร

(๔) ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ต้องศึกษาหาความรู้และความชำนาญทางวิชาชีพและวิชาการ ที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถให้ทันสมัยอยู่เสมอ

ข้อ ๑๔ มาตรฐานในการปฏิบัติงาน

(๑) ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ต้องปฏิบัติงานสอบบัญชีสหกรณ์ให้เป็นไปตาม ระเบียบ คำสั่ง คำแนะนำของนายทะเบียนสหกรณ์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและมาตรฐานการสอบบัญชี รวมทั้ง มาตรฐานทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง

(๒) ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ต้องปฏิบัติงานสอบบัญชีสหกรณ์ด้วยความระมัดระวังรอบคอบ และ ด้วยความชำนาญ ตามระเบียบ คำสั่ง คำแนะนำของนายทะเบียนสหกรณ์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และมาตรฐานการสอบบัญชี รวมทั้งมาตรฐานทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง

หมวด ๔

การรักษาความลับ

ข้อ ๑๕ ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ต้องไม่นำข้อมูลที่เป็นความลับของผู้รับบริการที่ตนได้มาจากการปฏิบัติงานสอบบัญชี และความสัมพันธ์ในทางธุรกิจ รวมทั้งความลับของผู้ที่ผู้สอบบัญชีสหกรณ์

ปฏิบัติหน้าที่ให้ไปเปิดเผยต่อบุคคลที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบ โดยไม่ได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากผู้รับบริการ เว้นแต่ในกรณีที่เป็นการเปิดเผยตามสิทธิหรือหน้าที่ที่กำหนดไว้ในกฎหมาย หรือในฐานะผู้สอบบัญชีสหกรณ์

ข้อ ๑๖ ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ต้องไม่นำข้อมูลที่เป็นความลับของผู้รับบริการที่ตนได้มาจากการปฏิบัติงานสอบบัญชี และความสัมพันธ์ในทางธุรกิจ รวมทั้งความลับของหน่วยงานหรือสำนักงานสอบบัญชีที่ตนสังกัดไปใช้เพื่อประโยชน์ของตนหรือบุคคลอื่นโดยมิชอบ เว้นแต่ในกรณีที่มีการเปิดเผยตามสิทธิหรือหน้าที่ที่กำหนดไว้ในกฎหมาย หรือในฐานะผู้สอบบัญชีสหกรณ์

หมวด ๕

ความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการ

ข้อ ๑๗ ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ต้องมีความรับผิดชอบตามกรอบวิชาชีพต่อผู้รับบริการ

ข้อ ๑๘ ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ต้องปฏิบัติงานตามกรอบวิชาชีพ เพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือ และมีประโยชน์ต่อผู้รับบริการ

หมวด ๖

ความรับผิดชอบต่อผู้สอบบัญชีสหกรณ์ปฏิบัติหน้าที่ให้

ข้อ ๑๙ ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ต้องเปิดเผยความสัมพันธ์ต่อผู้สอบบัญชีสหกรณ์ปฏิบัติหน้าที่ให้เกี่ยวกับธุรกิจหรือความสัมพันธ์ทางเครือญาติกับสหกรณ์ที่ตรวจสอบ เพื่อหลีกเลี่ยงการกระทำที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์

ข้อ ๒๐ ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ต้องไม่กระทำการใด ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อชื่อเสียงและการดำเนินการของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ปฏิบัติหน้าที่ให้

ข้อ ๒๑ ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ต้องใช้วิจารณญาณอย่างรอบคอบ มีเหตุผลในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์สูงสุดต่อผู้สอบบัญชีสหกรณ์ปฏิบัติหน้าที่ให้

หมวด ๗

ความรับผิดชอบต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพ และจรรยาบรรณทั่วไป

ข้อ ๒๒ ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ต้องไม่แย่งงานสอบบัญชีจากผู้สอบบัญชีสหกรณ์รายอื่น

ข้อ ๒๓ ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ต้องไม่ปฏิบัติงานสอบบัญชีสหกรณ์เกินกว่าที่รับมอบหมายจากผู้สอบบัญชีสหกรณ์รายอื่น

ข้อ ๒๔ ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ต้องไม่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับงานของตนเกินความเป็นจริง และไม่โอ้อวดหรือเปรียบเทียบตนหรือสำนักงานสอบบัญชีที่ตนสังกัดอยู่กับผู้สอบบัญชีสหกรณ์รายอื่น หรือสำนักงานสอบบัญชีที่ผู้สอบบัญชีสหกรณ์รายอื่นสังกัดอยู่

ข้อ ๒๕ ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ต้องไม่ให้หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์ใด ๆ เพื่อเป็นการจูงใจให้บุคคลอื่นแนะนำหรือจัดหางานสอบบัญชีมาให้ตน

ข้อ ๒๖ ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ต้องไม่เรียกหรือรับทรัพย์สินหรือประโยชน์จากบุคคลใด เมื่อบุคคลนั้นได้รับงานจากการแนะนำหรือการจัดหางานของตนในฐานะเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์ของสหกรณ์นั้น

ข้อ ๒๗ ผู้สอบบัญชีภาคเอกชน ต้องไม่กำหนดค่าธรรมเนียมในการสอบบัญชีสหกรณ์ โดยมีได้คำนึงถึงลักษณะ ความเสี่ยง ความซับซ้อนและปริมาณของงานที่ตนรับเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์

ข้อ ๒๘ ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ต้องประพฤติปฏิบัติตนในทางที่ถูกที่ควร สำนึกในหน้าที่ และไม่ปฏิบัติตนในลักษณะที่ทำให้เกิดความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ

บทกำหนดโทษ

ข้อ ๒๙ โทษของการประพฤติผิดจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีสหกรณ์มีดังต่อไปนี้

(๑) กรณีผู้สอบบัญชีสหกรณ์เป็นผู้สอบบัญชีภาครัฐให้ดำเนินการทางวินัย ตามกฎ ระเบียบ ของทางราชการ

(๒) กรณีผู้สอบบัญชีสหกรณ์เป็นผู้สอบบัญชีภาคเอกชน ให้ดำเนินการ ดังนี้

(ก) ตักเตือนเป็นหนังสือ

(ข) ภาคทัณฑ์

(ค) ไม่แต่งตั้งเป็นผู้สอบบัญชีสหกรณ์ มีกำหนดเวลาไม่เกินห้าปี

(ง) ถอนชื่อออกจากทะเบียนผู้สอบบัญชีภาคเอกชน

ข้อ ๓๐ ผู้สอบบัญชีภาคเอกชนที่ถูกถอนชื่อออกจากทะเบียนแล้ว เป็นเวลาเกินกว่าห้าปี อาจยื่นคำร้องขอขึ้นทะเบียนได้ใหม่ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กำหนด

ทั้งนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้บังคับใช้กับผู้สอบบัญชีกลุ่มเกษตรกรและสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย โดยอนุโลม

ประกาศ ณ วันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๙

สมปอง อินทร์ทอง

อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

พนักงานเจ้าหน้าที่ ปฏิบัติการแทน

นายทะเบียนสหกรณ์